

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/406/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7816200092
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7816200092.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Bodnárovej a členiek senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Táne Veščíčkovej v spore žalobcu: Z. E., J.. XX.XX.XXXX, G. A. K., N. XXX, zast. JUDr. Attilom Elekom, advokátom Advokátskej kancelárie v Rožňave, so sídlom v Rožňave, Jovická 2, proti žalovanej: Poštová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 31 340 890, zast. Advokátskou kanceláriou AK Antol, s.r.o., so sídlom v Pezinku, Kupeckého 2542/72, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava sp.zn. 8C/2/2016 z 25.5.2017

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom určil, že dohoda o zrážkach v zmluve o úvere lepšia splátka zo dňa 9.3.2012 pod č. XXXXXXXXXXXX, uzavretá medzi žalobcom a žalovanou je neplatná. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Vychádzal zo zistenia, že 9.3.2012 žalobca ako spoludlžník so žalovaným uzavreli zmluvu o úvere lepšia splátka, na základe ktorej bol poskytnutý úver vo výške 17.000,00 eur, ktorý sa mal splácať v splátkach po 257,24 eur v počte 120 mesačných splátok ku 20. dňu v mesiaci s úrokovou sadzbou 11,9% ročne, RPMN 13,31%, celkovou výškou nákladov za poskytnutie úveru 12.798,24 eur. Ďalej vychádzal zo zistenia, že podľa bodu 3.8 zmluvných dojednaní dlžník, ako aj spoludlžník a to každý z nich osobitne podpisom tejto ZoÚ uzatvára s bankou dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 OZ v platnom znení, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ, banka ako veriteľ je oprávnená sa domôcť uspokojenia celej svojej pohľadávky voči dlžníkovi a spoludlžníkovi zo ZoÚ pravidelnými mesačnými splátkami zo mzdy alebo iného príjmu vo výške splátky, najviac však vo výške prípustnej podľa príslušných právnych predpisov a to až do úplného zaplatenia pohľadávky banky. Žalobcovi po predložení dohody o zrážkach zo mzdy bolo jeho zamestnávateľom v období od 1.10.2014 do 31.10.2015 vykonané zrážky zo mzdy v celkovej výške 2.014,08 eur, pričom podľa výzvy z 3.9.2015 dlh k uvedenému dátumu predstavoval čiastku 16.761,56 eur. Na základe zmluvy o úvere lepšia splátka z 9.3.2012 bol poskytnutý úver žiadateľke D. I., žalobca bol žiadateľkou požiadaný o ručenie predmetného úveru, keďže nespĺňala podmienky pre poskytnutie úveru.

3. V predmetnej veci uznesením č.k. 8C/2/2016 - 14 zo dňa 31.3.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Co/360/2016-44 zo dňa 24.8.2016, právoplatným 14.9.2016, tunajší súd vyhovel návrhu žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia a uložil zamestnávateľovi žalobcu (Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., so sídlom Komenského 50, 042 48 Košice) povinnosť

zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu v prospech žalovanej podľa Dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v Zmluve o úvere lepšia splátka zo dňa 9.3.2012.

4. Po právnom posúdení veci podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 5 OZ, § 3 zák. č. 250/2007 Z.z., § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z., § 37 ods. 1, § 39, § 551 ods. 1, 2, 3 OZ s prihliadnutím na výsledky vykonaného dokazovania konštatoval, že zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 9.3.2012 je spotrebiteľskou zmluvou, preto bol oprávnený vykonať súdnu kontrolu tejto zmluvy. Pri kontrole zistil, že zmluva neobsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti v § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení noviel, pretože neobsahuje údaj, výšku, počet, termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Ďalej je nesprávne určená výška celkových nákladov 12.798,24 eur, keď skutočné náklady podľa počtu splátok sú 13.868,80 eur, teda o 1.070,56 eur viac ako je uvedené v zmluve, čo hodnotil ako nekalú praktiku a klamlivú zo strany veriteľa v zmysle § 8 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Mal za preukázané, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola účastníkmi individuálne dojednaná, ale je súčasťou formulára, ktorý vopred pripravil a zmluvné podmienky v ňom uviedol veriteľ. Žalobca ako spotrebiteľ ako druhá zmluvná strana nemal možnosť ovplyvniť a vyjednať si túto zmluvnú podmienku, o jej existencii nebol informovaný a nemal možnosť ani uzavrieť zmluvu o úvere, ktorá by túto zmluvnú podmienku neobsahovala. Navyše dohodu o zrážkach zo mzdy považoval za neurčitý právny úkon, lebo nie je pri nej uvedená výška pohľadávky, výška zrážky, ktorú zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a tým nie je ani naplnená požiadavka určitosti právneho úkonu. Žalobca v čase uzavretia zmluvy o úvere nedokázal vyhodnotiť túto zmluvnú podmienku a poukázať na to, že je neprijateľná. Nedokázal rozoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy so zákonom. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v zmluve umožňuje postihnúť majetok spotrebiteľa v podobe jeho mzdy aj z nekalých zmluvných podmienok alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom. V zmysle predmetnej dohody poskytovateľ úveru alebo veriteľ sám určuje výšku dlžnej sumy, túto predkladá platiteľovi zmluvy za účelom vykonávania zrážok a to aj v prípade plnení z neprijateľných zmluvných podmienok. Dlžník tieto zrážky nemôže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Mal za to, že zmluvná podmienka v predformulárovej forme s vopred určenými zmluvnými podmienkami veriteľom je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a poškodzuje ho. Žalobca s touto zmluvnou podmienkou pri uzatváraní zmluvy o úvere nebol oboznámený veriteľom, nebol mu objasnený inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a nebol ani vôbec upozornený, že zmluva o úvere obsahuje aj dohodu o zrážkach zo mzdy. V tejto súvislosti poukázal na to, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii z hľadiska informovanosti či vyjednávacej pozície v rámci kontraktácie a Súdny dvor EÚ vo viacerých rozhodnutiach zdôraznil nerovnováhu na úkor spotrebiteľa a dôvodnosť zvýšenia jeho ochrany ex off. Keďže právna úprava neumožňuje spotrebiteľovi ani jeho zamestnávateľovi namietat' povahu a výšku dlhu a zastaviť mimosúdne zásah do majetku spotrebiteľa zrážkami zo mzdy, ak veriteľ je súkromnou osobou. Ide preto o neprijateľnú a neprimeranú zmluvnú podmienku a v zmysle § 53 ods. 1, 5 OZ neplatnú. Dohoda o zrážkach zo mzdy v zmysle § 551 ods. 1 OZ je neplatná, lebo ide aj o neurčitý právny úkon, keďže v nej nie je uvedená výška pohľadávky, ani výška zrážok. Vychádzajúc z ust. § 5a ods. 1 písm. a/ zák. č. 250/2007 Z.z. účinného od 1.5.2014, v zmysle ktorého je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, iba že by táto dohoda bola uzatvorená vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol riadne poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Uvedené skutočnosti však v konaní neboli preukázané. Z vyššie uvedených dôvodov rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozsudku.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže žalobca bol v konaní úspešný, súd mu priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

6. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ C.s.p. a navrhol rozsudok v celom rozsahu zrušiť, návrh zamietnuť vrátane žalobcom uplatňovaných trov konania a priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania. Nestotožnil sa s argumentáciou súdu prvej inštancie, pre ktoré určil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola súčasťou zmluvy o úvere č. 4609663287 z 9.3.2012 tvrdiac, že bola uzavretá v súlade s právnymi predpismi účinnými v

čase uzatvorenia zmluvy o úvere, najmä § 551, § 53 OZ. Zdôrazňoval, že žalobca hrubým spôsobom porušil podmienky splácania úveru, preto postupoval podľa vopred dojednaných zmluvných podmienok a pristúpil k realizácii dohody o zrážkach zo mzdy. V čase uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy nebol účinný žiaden právny predpis, ktorý by ustanovoval povinnosť jej uzatvárania individuálne. Mal teda za to, že súd vychádzal z neúčinného predpisu, keď v odôvodnení poukázal na tvrdenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola so žalobcom individuálne uzatvorená. Za nesprávnu považoval aj aplikáciu § 5a zák. č. 250/2007 Z.z. z dôvodu, že toto ustanovenie nadobudlo účinnosť dňom 1.5.2014 a nemožno ho aplikovať v konaní vedenom pod sp.zn. 8C/2/2016. K otázke individuálnosti uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn. 6Sžhuv 1/2008, rozsudku NS SR sp.zn. 5Sž 20/2010 a časti týchto rozhodnutí citoval. Podľa neho pokiaľ súd odvodzoval z prechodných ustanovení k novele zákona o ochrane spotrebiteľa účinného od 1.5.2014, že ust. § 5a ods. 1 písm. a/ zák. o ochrane spotrebiteľa neupravuje prechodné ustanovenia a preto je akákoľvek dohoda o zrážkach zo mzdy neprípustná, je podľa neho potrebné toto tvrdenie považovať za nesprávne a nesúladné so základnými ústavnými zásadami právneho poriadku. Nestotožnil sa ani s dôvodmi súdu, podľa ktorých použil voči žalobcovi nekalú prax, keď dohodu o zrážkach zo mzdy zahrnul do zmluvy o úvere poukazujúc na prílohu č. 1 zák. č. 250/2007 Z.z. Navyše tvrdenie o neurčitosti znenia dohody o zrážkach zo mzdy považoval za nedôvodné, pretože postupoval v súlade s § 551 OZ, keď v dohode o zrážkach zo mzdy určil výšku mesačnej zrážky ako sumu totožnú s výškou splátky. Trval na tom, že žalobca dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvoril slobodne a vážne, bol poučený o dôsledkoch jej uzatvorenia a na znak jej akceptácie dobrovoľne a vlastnoručne podpísal zmluvu o úvere. K otázke platnosti dohody o zrážkach zo mzdy poukázal na rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 16C/6/2014 z 20.8.2014. Za nesprávny považoval záver súdu, podľa ktorého v zmluve absentuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, lebo neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia poukazujúc na rozsudok Súdného dvora z 9.11.2016 vo veci C-42/2015. V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 3Co/344/2015, 6Co/281/2016. Poukazujúc na bod 6.4 Obchodných podmienok sadzobník poplatkov v časti lepšia splátka uviedol, že automaticky odčítal z výšky poskytnutého úveru poplatok za poskytnutie úveru 340,00 eur tvrdiac, že podľa bodu 3.1 zmluvy o úvere tabuľka obsahovala jasný prehľad, čo tvorí výšku mesačnej splátky v sume 258,90 eur, že podľa bodu 10.3 OP s uzavretím poistenia je spojená povinnosť platiť náklady spojené s poistením, ktorých výška je uvedená v sadzobníka poplatkov. Táto výška bola v čase uzatvorenia zmluvy 13,24 eur, mesačná splátka vo výške 258,90 eur pozostávala zo splátky istiny a úrokov, anuitne vo výške 244,00 eur, výšky poistného v sume 13,24 eur a výšky poplatku za vedenie účtu v sume 1,66 eur. Keďže celková výška nákladov podľa bodu 3.1 zmluvy o úvere predstavovala sumu vo výške 12.798,24 eur, mesačná splátka vo výške 245,66 eur bola správne vynásobená počtom splátok 120, čím výsledná suma predstavuje 29.479,20 eur, po odpočítaní reálnej výšky poskytnutého úveru v sume 16.660,00 eur, výška celkových nákladov za poskytnutie úveru predstavuje sumu vo výške 12.819,20 eur, rozdiel medzi výslednými sumami je 20,96 eur, avšak v prospech spotrebiteľa. Preto nebolo dôvodné zo strany súdu tvrdiť, že použil nekalú prax voči žalobcovi. Údajne nesprávne uvedená výška celkových nákladov bola uvedená správne. Poukázal na to, že v súčasnosti prebieha konanie vedené pod sp.zn. 11Csp/8/2016 pred Okresným súdom Rožňava o zaplatenie 13.603,60 eur s príslušenstvom medzi totožnými stranami predmetného sporu, avšak v opačnom právnom postavení. Tvrdil, že výrok súdu ohľadne určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nie je v súlade s účinným znením podľa § 137 písm. c/ C.s.p. Mal za to, že prijatím Civilného sporového poriadku došlo k zmene podmienok na podávanie určovacích žalôb. Pri určovacej žalobe má podľa účinnej právnej úpravy znieť žalobný návrh na určenie, či tu právo je alebo či tu právo nie je, preto sa súd nesprávne vyporiadal s petitom návrhu, keď rozhodol o právnej skutočnosti. Keďže žaloba bola podaná pred účinnosťou C.s.p., z petitu žalobného návrhu bolo jasné, čoho sa žalobca domáha, súd viazaný obsahom petitu žalobného návrhu nie samotnou formuláciou petitu, bol povinný rozhodnúť v súlade s účinným znením právneho predpisu a mal rozhodnúť podľa § 137 písm. c/ C.s.p., teda či má alebo nemá právo realizovať voči žalobcovi dohodu o zrážkach zo mzdy.

7. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať mu plnú náhradu trov odvolacieho konania, ktorú aj vyčíslil. Rozhodnutie považoval za zákonné a vecne správne, súd sa v odôvodnení dôkladne vysporiadal so všetkými dôkazmi a tvrdeniami strán sporu, na základe čoho dospel k správne rozhodnutiu. Správne poukázal na ust. § 5 ods. 1 písm. a/ zák. č. 250/2007 Z.z., hoci predmetné ustanovenie nadobudlo účinnosť až 1.5.2014 napriek tomu je namieste,

aby toto ustanovenie odzrkadľujúce posilnenie ochrany spotrebiteľa súd bral pri rozhodovaní vo veci samej na zreteľ. V tejto súvislosti poukázal aj na prvú vetu § 3 ods. 5 účinného od 10.6.2013, odkedy sa spotrebiteľovi priznáva okrem iného aj právo cestou súdu domáhať sa ochrany svojich práv i za predpokladu, že tento vznikol pred účinnosťou vyššie citovaného ustanovenia. Zastával názor, že zo strany žalovaného namietanie zákazu retroaktivity v danom prípade nemôže v žiadnom smere obstať. V súvislosti s aplikovateľnosťou § 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa poukazoval na to, že v zmysle tohto ustanovenia je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, iba že táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Zdôrazňoval, že aj napriek skutočnosti, že ust. § 5a ods. 1 písm. a/ a § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa neboli platné a účinné v čase podpisu zmluvy, jednoznačne poukazujú na vôľu zákonodarcu poskytnúť ochranu spotrebiteľovi voči súdom nekontrolovaného vykonávaniu zrážok zo mzdy a iných príjmov. V súvislosti s aplikáciou tohto zákonného ustanovenia poukázal na závery obsiahnuté v rozsudku NS SR sp.zn. 3MCdo/14/2014 z 21.4.2015. Považoval za neprijateľné, aby žalovaný jednostranne v budúcnosti určil, aká konkrétna pohľadávka bola zrážaná z jeho mzdy. Zdôrazňoval, že dohoda o zrážkach zo mzdy ako vedľajší akcesorický vzťah má zabezpečovať konkrétnu pohľadávku vo výške uvedenej v písomnej dohode. Keďže predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala presne určenú výšku zabezpečovanej pohľadávky, absentovalo akékoľvek vymedzenie hlavného záväzku zo zmluvy o úvere v písomnej forme. Zastával názor, že súd prvej inštancie dôvodne poukazoval na absenciu niektorých náležitostí samotnej spotrebiteľskej zmluvy ako to ustanovuje § 9 zák. č. 129/2010 Z.z. Uviedol, že v súdnom spore vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp.zn. 11Csp/8/2016, kde sú účastníkmi konania žalobca a priama dlžníčka D.. I. sú v postavení žalovaných a žalovaný je v postavení žalobcu, súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 12.7.2017 v zmysle § 181 ods. 2 C.s.p. vyslovil predbežné právne posúdenie veci, v zmysle ktorého úverovú zmluvu považoval za bezúročnú a bezpoplatkovú, pričom ide o totožnú spotrebiteľskú zmluvu, v ktorej je zakomponované aj ustanovenie o dohode o zrážkach zo mzdy, v ktorom sa v napadnutom rozhodnutí rozhodlo spôsobom, že je neplatné. K námietke o nesprávnom výroku neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy mal za to, že ust. § 137 C.s.p. iba demonštratívne uvádza, čoho sa žalobou možno domáhať, odvodzujúc to od formulácie znenia tohto ustanovenia, keď bolo použité slovo „najmä“. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 5C/255/2015, Okresného súdu Trenčín sp.zn. 24C/74/2016.

8. Vyjadrenie žalobcu bolo žalovanému doručené 4.8.2017.

9. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p. a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

10. Rozsudok je vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

11. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 27.6.2018 o 10,05 hodine, v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 21.6.2018 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 C.s.p.

12. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., účinného v čase jeho rozhodovania, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

13. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu, v zmysle ktorého dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá v zmluve o úvere lepšia splátka z 9.3.2012 pod č. XXXXXXXXXXXX uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná pre neurčitosť, keďže nie je uvedená výška pohľadávky, ktorú zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a so záverom, že ide o neprijateľnú

zmluvnú podmienku uzavretú v predformulárovej forme s vopred určenými zmluvnými podmienkami veriteľom.

14. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam odvolací súd dopĺňa, že v ust. § 53 ods. 1 OZ zákonodarca vymedzil všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky). To neplatí iba v prípade, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa však nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 OZ). Uvedené zásady sa vzťahujú aj na vedľajšie zmluvné ustanovenia formulárovej povahy (záložné zmluvy, dohody o ručení, dohody o zrážkach zo mzdy, rozhodcovské zmluvy a pod.). Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Odvolací súd poukazuje na konštantnú judikatúru Súdneho dvora EÚ, napr. rozsudky *Océano Group Editorial a Salvat Editores* C- 240/98 až C-244/98, *Elisa Maria Mostaza Claro* C- 168/05, *Pannon GSM Zrt.* C- 243/08 a *vec Asturcom* C- 40/08 a ďalšie), v ktorej sa zdôrazňuje, že systém ochrany zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej aj „smernica“) vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah, a vzhľadom na predmetné nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán čl. 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana zavedená smernicou, pritom odôvodňujú, že vnútroštátny súd má povinnosť ex offio posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, a taktiež má povinnosť zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak jej ďalšia existencia je možná bez nekalých podmienok (čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS).

16. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená žalovaným a žalobcom v úverovej zmluve je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, pretože je nútený kedykoľvek v čase platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly a teda ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník preto tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Treba súhlasiť s názorom, že z tohto dôvodu moc nad majetkom žalobcu je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia jeho majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje žalovanému ako veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie jeho majetku a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnenie v rozpore s kolíznymi ustanoveniami zákona. Dohoda o zrážkach zo mzdy je teda zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobcu a je v rozpore s ust. § 53 Obč. zákonníka, keďže žalobca bol už v čase vzniku úverovej zmluvy nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Je nesporné, že vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či možno zmluvnú podmienku kvalifikovať ako nekalú.

17. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola uzavretá medzi žalovaným a žalobcom dňa 9.3.2012 za účelom zabezpečenia uspokojenia pohľadávky žalovaného z úverovej zmluvy uzavretej dňa 9.3.2012 č. XXXXXXXXXXXX. Dohoda o zrážkach zo mzdy je súčasťou štandardných zmluvných podmienok v rámci formulárovej spotrebiteľskej zmluvy, ktorá napriek požiadavke dôvery spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky. Aj podľa názoru odvolacieho súdu ide o zmluvnú podmienku neprijateľnú, uzavretú v rozpore s ust. § 53 ods. 1 OZ a s právom Európskej únie (Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla

1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách), i ustálenou judikatúrou Súdneho dvora EÚ, ktorú zákon sankcionuje neplatnosťou, a preto žalobkyňa ako spotrebiteľka ňou nie je viazaná (§ 39, § 53 ods. 5 OZ).

18. Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá má zabezpečovať uspokojenie pohľadávok žalovaného z uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, poskytuje žalovanému ako veriteľovi priamo právny priestor pre postihnutie majetku žalobcu, a to vymáhaním okrem (nad rámec) dlžnej sumy istiny úveru a zákonných nárokov (príslušenstva) - aj tých plnení v jeho prospech, ktoré sa zakladajú na prípadných neprijateľných podmienkach uvedených v spotrebiteľskej zmluve, čím reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech práv žalobkyne ako spotrebiteľky. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací prostriedok upravený v § 551 OZ sa totiž od ostatných zabezpečovacích prostriedkov líši tým, že uspokojenie pohľadávky veriteľa nielen zabezpečuje, ale súčasne ide o prostriedok splácania veriteľovej pohľadávky. Účinnosť dohody nastáva okamihom jej predloženia platiteľovi mzdy dlžníka (jeho zamestnávateľovi), keď na jej základe sa pohľadávka veriteľa postupne uspokojuje vykonávanými zrážkami zo mzdy dlžníka, ktoré zamestnávateľ pravidelne vypláca veriteľovi, a to až do úplného zaplatenia veriteľovej pohľadávky, pričom nie je vylúčené, že takto by platiteľ mzdy dlžníka mohol realizovať (zraziť z jeho mzdy) aj neprípustné plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Výška vymáhanej pohľadávky (vrátane jej príslušenstva) je totiž založená iba na subjektívnej predstave veriteľa, a nie na objektívnom (komplexnom) posúdení a vyhodnotení obsahu spotrebiteľskej zmluvy a prípadnej nekalej povahy zmluvných podmienok v nej obsiahnutých po (ex off) preskúmaní súdom, v súlade so zákonnými požiadavkami ochrany spotrebiteľa stanovenými vnútroštátnymi zákonmi a Smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

19. Dohoda o zrážkach zo mzdy z 9.3.2012 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným vzhľadom na jej formulárové znenie nemá charakter individuálne dojednaných zmluvných ustanovení, ktorých obsah by žalobkyňa mohla prípadne ovplyvniť (§ 53 ods. 2 OZ). Preto tieto ustanovenia dohody o zrážkach zo mzdy nesmú spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To uvedená dohoda o zrážkach zo mzdy tak ako je naformulovaná, nespĺňa. Predovšetkým je potrebné uviesť, že výpočet neprijateľných podmienok v ust. § 53 ods. 4 OZ je uvedený príkladmo. V rámci súdneho preskúmania jednotlivých ustanovení spotrebiteľských zmlúv, ktoré nemajú charakter individuálne dojednaných zmluvných ustanovení, môže súd dôslednou aplikáciou generálnej klauzuly obsiahnutej v § 53 ods. 1 OZ okruh týchto podmienok rozšíriť. Medzi neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 4 OZ patria okrem iného aj ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku (§ 53 ods. 4 písm. k/ OZ), prípadne, ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi (§ 53 ods. 4 písm. o/ OZ). Práve predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť tieto vyššie uvedené neprijateľné podmienky a oznámením výšky jeho dlhu podľa vlastného uváženia žalovaného, je zamestnávateľ povinný vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu bez toho, aby žalovaným požadovaná pohľadávka voči žalobcovi, prešla súdnym prieskumom jej oprávnenosti. Je teda možné, že v rámci žalovaným vyčíslenej pohľadávky sa môžu ocitnúť aj nároky, ktoré sú sporné a ktorých spornosť je takto vyňatá zo súdneho prieskumu. Inak povedané, sám žalovaný meritórne rozhodne o celkovej výške dlhu žalobcu ako spotrebiteľa voči žalovanému ako dodávateľovi, ktorý takto sám rozhoduje, že jeho plnenie je v súlade s úverovou zmluvou. Výkon zrážok zo mzdy je tak súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej kontrole primeranosti a žalobca je vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Preto odvolací súd nemal inú možnosť, iba konštatovať, že dohoda o zrážkach zo mzdy tak ako je formulovaná, umožňuje žalovanému ako dodávateľovi obchádzať účinnú justičnú kontrolu, čím reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech práv žalobcu ako spotrebiteľa a z tohto dôvodu je považovaná za neprijateľnú podmienku, tak ako to správne ustálil súd prvej inštancie. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola medzi žalobcom a žalovaným uzavretá priamo v zmluve o úvere, 11.2.2011. Z uvedeného vyplýva, že už v čase vzniku zmluvy o úvere bol žalobca ako spotrebiteľ nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy, pričom jej uzavretie nemohol odmietnuť, keďže jej uzavretím bolo podmienené poskytnutie úveru. Žalobca tak mal na výber, mohol dohodu o zrážkach zo mzdy buď odmietnuť, čím by si zmaril možnosť, aby mu bol úver poskytnutý, alebo zmluvu o úvere vrátane dohody o zrážkach zo mzdy podpísať, čím sa podrobil vykonávaniu zrážok zo mzdy bez možnosti akejkoľvek kontroly opodstatnenosti výšky pohľadávky. Táto podmienka aj podľa názoru odvolacieho súdu, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán

v neprospech spotrebiteľa - žalobcu, predstavuje tak neprijateľnú zmluvnú podmienku znevýhodňujúcu spotrebiteľa a preto je s poukazom na ust. § 53 OZ neplatná, tak ako to správne ustálil súd prvej inštancie.

20. Odvolací súd považuje za potrebné konštatovať, že nesprávny je záver súdu prvej inštancie, že zmluva neobsahuje náležitosť uvedenú v § 9 ods. 1 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z. (výška, počet, termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov) prihliadajúc na rozhodnutie NS SR sp.zn. 3Cdo/146/2017 z 22.2.2018 (a následne aj 3Cdo/56/2018 zo 17.4.2018), v ktorých bola riešená otázka eurokonformného výkladu ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z.

21. Z vyššie citovaného rozhodnutia vyplýva, že zákon č. 129/2010 Z.z. je úplnou transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku, že zámerom zákonodarcu nebolo, aby ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z. bolo v rozpore s čl. 10 ods. 2 Smernice. Eurokonformným výkladom ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z., ktoré je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný dospel dovolací súd k záveru, že zmluvy uzatvárané podľa tohto zákona nemôže od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach samostatne vo väzbe na istinu, úroky a poplatky.

22. Toto pochybenie súdu prvej inštancie však nemalo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, lebo otázka, či zmluva o úvere obsahuje náležitosť uvedenú v § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z., nie je otázkou rozhodujúcou pre posúdenie dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku.

23. K odvolacej námietke žalovaného, že v čase uzavretia zmluvy z 9.3.2012 nebolo účinné ust. § 5a ods. 1 písm. a/ zák. č. 250/2007 Z.z., ktoré nepripúšťa zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy okrem prípadu, že dohoda bola uzavretá v osobitnej forme odvolací súd uvádza, že podľa rozhodovacej praxe súdov SR súdy považovali dohodu o zrážkach zo mzdy za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia a prijatie tohto ustanovenia bolo potvrdením správnosti do vtedajšej rozhodovacej praxe súdov SR. Svedčia o tom aj závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík pôsobiacich pri Ministerstve spravodlivosti z 21.1.2011, v zmysle ktorých dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 OZ je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v práve a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s § 53 OZ, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

24. So zreteľom na vyššie uvedené neobstojí obrana žalovaného a jeho námietky, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dohodu o zrážkach zo mzdy uzavretú medzi účastníkmi 9.3.2012 ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a tým aj absolútne neplatnú v zmysle § 53 OZ.

25. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobca bol úspešný v odvolacom konaní, preto má proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).